بودجه ۸۵ کل کشور دو بار ترمیم می‌شود

دولت متمم بودجه جاری و عمرانی را به تفکیک در دو نیمه سال ارائه می‌کند

بهناز صادق‌پور

عجایب بودجه ۸۵ کل کشور تمامی ندارد. بعد از بحث و جدل بسیار در مجلس از شروع سال جدید دغدغه جدیدی اقتصاد کشور را آزار می‌دهد: چند متمم بودجه در راه است؟

در شرایطی که به نظر می‌رسید دولت قصد کرده بودجه‌ای با کسری کمتر به مجلس بفرستد، کار به جایی رسیده که از هم‌اکنون ارائه دو متمم در آینده مشهود است. در واقع شگفتی جدید سال ۸۴ مبنی بر ارائه دو لایحه متمم بودجه در سال ۸۵ هم تکرار می‌شود. برخلاف سال قبل اما ارائه لایحه متمم بودجه نه در ماه‌های پایانی که در اوایل سال صورت می‌گیرد. ارائه متمم اول که خبر آن به سادگی از سوی رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، برخی معاونان او و وزیر نیرو مطرح شده معنایی جز بازگشت به لایحه اولیه بودجه دولت ندارد. نخستین لایحه بودجه دولت احمدی‌نژاد در مجلس تغییراتی کرد تا از بار تورمی آن کاسته شود. اما با جدیت دولت در بازگشت به لایحه تمامی این تمهیدات بی‌ثمر می‌شود.

در این میان نکته‌ای که کمتر به میان آمده و سخنی از آن نیست متمم بودجه جاری است. در صورت ارائه متمم بودجه عمرانی نیمه اول سال- به احتمال زیاد در بهار- برای جبران کسری درآمدهای مشکوک‌الوصول چون درآمد مالیاتی یا فروش موبایل و البته جبران کسری بودجه جاری باید متمم دوم در ماه‌های پایانی سال ارائه شود. با ارائه این دو لایحه تکمیلی سقف بودجه و مصارف ارزی چنان رشد می‌کند که کشور با ریسک درآمدی و انفجار تورمی روبه‌رو می‌شود.

بودجه ۸۵ به شدت به درآمد بالای نفت وابسته است، بنابراین در صورت بالاتر رفتن سقف مصارف ارزی، کشور با ریسک درآمدی مواجه می‌شود. یعنی کل درآمد مصرف می‌شود و ذخیره‌ای هم در کار نیست. از آنجا که دولت نیز تلویحاً ارائه دو متمم را تائید کرده سقف مصارف ارزی از لایحه نخست دولت هم بالاتر می‌رود. قرار است در لایحه متمم اول حدود سه هزار میلیارد تومان کاسته شده از بودجه عمرانی در مجلس مجدداً به بودجه اضافه شود. با ارائه متمم دوم قطعاً حجم بودجه به شدت رشد می‌کند و ایران در مرز تهدید اقتصادی قرار می‌گیرد.

■ ابهام در سقف‌های جدید بودجه عمرانی

دولت در دومین روز کاری سال ۸۵، شش موافقتنامه بودجه‌ای با وزارتخانه‌های صنایع و معادن و نیرو و مبادله کرد. فرهاد رهبر رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی در جلسه اعلام کرد که این مهم به دستور رئیس‌جمهور صورت گرفته و انقلابی در اقتصاد ایران قلمداد می‌شود. این عملکرد سریع و انقلابی چند سئوال را به ذهن متبادر می‌کند:

اول: برای مبادله موافقتنامه‌های عمرانی ابتدا باید بودجه از سوی دولت به دستگاه‌ها ارائه شود. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی اعلام کرده که در روز نخست کاری این مهم انجام شده اما توضیح نداده که کدام بودجه عمرانی به دستگاه‌ها ابلاغ شده. به بیان روشن‌تر مجلس سرجمع ۲۲/۵ درصد از اعتبارات عمرانی لایحه دولت کاست. بنابراین باید بودجه عمرانی هر دستگاه براساس تغییرات جدید محاسبه و به دستگاه ابلاغ شود.

دوم: در واپسین روزهای سال ۸۴ رضا عبداللهی رئیس کمیسیون برنامه و بودجه بندی را اضافه کرد مبنی بر آنکه طرح‌هایی که در سال ۸۵ و ۸۶ به پایان می‌رسند از کاهش ۲۲/۵ درصدی معاف هستند. این نظر گرچه تسریع طرح‌های عمرانی را در پی دارد، کار محاسبه بودجه طرح‌های متفاوت را سخت‌تر می‌کند. آیا این کار انجام شده است؟

سوم: تعجیل در مبادله موافقتنامه‌ها در شرایطی که سقف‌های جدید تعیین نشده، در جهت تسریع ارائه لایحه متمم بودجه عمرانی ۸۵ نبوده است. موافقتنامه‌های مذکور مربوط به طرح‌های ملی بوده که مشمول کاهش اعتبارات دولت شده‌اند. بنابراین تخصیص اعتبارات این طرح‌ها تسریع می‌شود و کمبود بودجه عمرانی خود را در طرح‌های استانی نشان می‌دهد.

نمایندگان مجلس هفتم نشان دادند که به شدت از طرح‌های مربوط به حوزه‌های انتخاباتی خود دفاع می‌کنند. پس چندان دور از ذهن نیست که متمم بودجه عمرانی برای طرح‌های استانی با اقبال عمومی مجلس روبه‌رو شود.

چهارم: آیا دولت هزینه ارائه لوایح متمم و آثار تورمی آن را برآورد کرده است؟

■ توجیهات بی‌پشتوانه

با تصویب مجلس بودجه طرح‌های عمرانی برای سال ۸۵، ۹۶ هزار و ۸۹۵ میلیارد و ۲۸۶ میلیون ریال بسته شد. در مجموع مجلس با توجیهات تورمی حدود ۲ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان از بودجه عمرانی پیشنهادی دولت کاست تا جلوی رشد سرسام‌آور قیمت‌ها را بگیرد. هدفی که در تمامی شعارهای محمود احمدی‌نژاد و دولت او مستتر بود و به نظر می‌رسید با استقبال دولت مواجه شود. به عکس دولت در مقابل این تغییر ایستاده و شاهد آن اخبار ارائه متمم بودجه عمرانی است.

در بخش غیرکارشناسی و در میان کسانی که از اصول علم اقتصاد بی‌خبرند، افزایش درآمد نفت باید صرف امور عمرانی و افزایش اشتغال شود. اما اقتصاددانان و کسانی که با الفبای اقتصادی آشنایی دارند می‌دانند که اقتصاد به هر رشد شتابزده و خارج از تعادلی حساس است و واکنش منفی به آن نشان می‌دهد. به زبان ساده‌تر در ازای مقدار یعنی از کالا و خدمات در دسترس مردم، مقداری پول در گردش است. اگر مقدار پول افزایش یابد ولی مقدار کالا و خدمات افزایش نیابد، ناگزیر مقدار پول برای خرید کالا و خدمات موجود بیشتر می‌شود و ناچار قیمت‌ها بالا می‌رود. درخصوص رشد ناگهانی بودجه عمرانی نیز چنین خطری در پیش است. در سال اول قطعاً حجم کالا و خدمات تولیدی رشد چندانی نمی‌کند اما پول سرشاری برای خرید از بازار داخل، دستمزد و واردات وارد بازار شده است. مهم‌تر آنکه بخش زیادی از پول تزریقی از محل تبدیل ارز حساب ذخیره ارزی به ریال حاصل می‌شود. یعنی هم حساب ذخیره خالی شده و هم تورم بالا رفته است. فرهاد رهبر تورم ناشی از تبدیل یک میلیارد دلار از سوی بانک مرکزی به ریال را حداکثر ۲/۲ درصد اعلام کرده است. بنابراین با افزایش مصارف ارزی، تورم بالایی پیش روست. توجیه دیگر سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی آن بوده که: «بر اثر افزایش بودجه عمرانی تورم هم ایجاد می‌شود. مثلاً از خانواری که سه نفر بیکار دارد، اگر یکی مشغول کار شود، درآمد خانوار صددرصد افزایش می‌یابد و اثر تورمی چنددرصدی را حذف می‌کند. سئوال اینجاست که اولاً افزایش صددرصدی درآمد در ازای ایجاد یک شغل در خانوار چگونه محاسبه شد و دیگر آنکه منظور از تورم چنددرصدی مازاد چه عددی است؟

قاعدتاً دولت دو راه پیش‌رو دارد اول آنکه تورم بالا در کنار رونق اقتصادی را بپذیرد و مردم را قانع کند که برای مدتی سختی را بپذیرند. گرچه این روش می‌تواند به عنوان راهکاری مقطعی کارساز باشد، چندان از سوی دولت نهم پذیرفته نیست. چه شعار محوری دولت جدید عدالت‌محوری و بهبود رفاهی مردم بوده است. در کنار این شعارها اطرافیان رئیس‌جمهور تمامی دولتمردان گذشته را به بی‌توجهی به وضعیت معیشتی مردم متهم کردند. بنابراین راه اول در صورت اجرایی شدن هم به روشنی تبیین و اعلام نمی‌شود. راه دوم پیش‌روی دولت هم رفتن به سوی مهار تورمی و اعتدال در تصمیم‌گیری‌ها و اجرای طرح‌های عمرانی است تا اصلاحات تدریجی اقتصادی به آرامی و بدون تنش‌های گسترده دنبال شود.

■ متمم بودجه جاری، شش ماه دوم سال

در کنار متمم بودجه عمرانی، فرهاد رهبر در یکی از مصاحبه‌های خود به متمم بودجه جاری نیز اشاره کرده است. با توجه به تصمیم دولت برای ارائه متمم اول در نیمه اول سال، احتمال ادغام دو متمم فراهم نیست و نیمه دوم هم سقف بودجه و جابه‌جایی بودجه‌ای در راه است. رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی چندی قبل اعلام کرده: «در صورت مواجه شدن با کسری درآمدهای واقعی، دولت احتمال دارد متمم بودجه جاری را هم به مجلس بفرستد.»

همچنین فرهاد رهبر در اظهارات دیگری گفته: «با تغییر اعداد و ارقام در تعرفه‌ها از همین الان می‌دانیم که در پایان سال با عدم تحقق درآمدهای مالیاتی مواجه می‌شویم و کسری بودجه خواهیم داشت و در نهایت ارائه لایحه متمم را می‌پذیریم.»

وی در جای دیگری اعلام کرده: «مجلس ۱۶۰ میلیارد تومان درآمد مشکوک‌الوصول از فروش موبایل در سال جاری را در بودجه ۸۵ در نظر گرفت که فروش موبایلی در امسال وجود نخواهد داشت و البته برخی تعرفه‌ها را نیز افزایش داد که حجم واردات به کشور را تحت تاثیر قرار می‌دهد.»

با کنار هم گذاشتن اظهارات رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و یادآوری شرایط کلی درآمدها و هزینه‌های بودجه، شکی باقی نمی‌ماند که امسال متمم بودجه جاری و عمرانی به تفکیک و در دو نیمه سال ارائه خواهد شد.

قاسم حسینی معاون پارلمانی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی نیز نسبت به تحقق درآمدهایی چون افزایش ۱۱ هزار میلیارد ریالی مالیات‌ها در مجلس ابراز نگرانی و تردید کرده است.

امسال سال شگفتی بودجه است، سالی که هر فصلش کسری جدیدی را می‌نمایاند و هر نیمه آن شاهد متمم جدیدی است.

واردات بنزین پاشنه آشیل اقتصاد ایران

نشریه اقتصادی مید طی گزارش مفصلی، وابستگی ایران به واردات بنزین را پاشنه آشیل اقتصاد ایران در برابر تحریم‌های اقتصادی احتمالی شورای امنیت سازمان ملل خواند. در حالی که شورای امنیت سازمان ملل متحد به ایران مهلت ۳۰ روزه‌ای برای قطع فعالیت‌های هسته‌ای داده است، احتمال رویارویی ایران و غرب نیز در حال افزایش است. به نوشته نشریه اقتصادی مید، با توجه به اینکه ایران دخالت شورای امنیت سازمان ملل را «پایان دیپلماسی» خوانده است، احتمال اندک اعمال تحریم‌های اقتصادی علیه این کشور کماکان به قوت خود باقی است. با این وجود، نشریه مید معتقد است ایران در برابر تهدیدات تحریم تجاری «دست بالا» را دارد، چرا که بر روی ۱۱ درصد ذخایر قطعی نفت جهان قرار گرفته است و چهارمین تولیدکننده بزرگ نفت جهان است و پس از عربستان دومین عضو بانفوذ اوپک است. براساس این گزارش، در حالی که وزیر نفت ایران در اجلاس اوپک احتمال قطع صادرات نفت ایران را صفر خوانده بود، رئیس جمهور ایران تلویحاً به استفاده از سلاح نفت اشاره کرده است، که تحقق چنین تهدیدی برای اقتصاد جهانی نفت «فاجعه‌بار» خواهد بود. مید می‌نویسد، همانطور که بارها گفته شده است اعمال تحریم‌های اقتصادی علیه ایران علاوه بر اینکه بازار جهانی نفت را شدیداً متشنج خواهد ساخت، بر اقتصاد ایران نیز ضربه خواهد زد.

نگاهی کوتاه به اقتصاد ایران نشان می‌دهد که این کشور در بخش‌های مختلف مالی، مهندسی، صنعت، ارتباطات، و نیرو با مشکلات و ضعف‌هایی روبه‌رو است، اما بی‌گمان نقطه ضعف اصلی اقتصاد ایران و پاشنه آشیل آن وابستگی به واردات بنزین است.

به‌رغم ذخایر عظیم نفت و گاز، ایران بیش از ۴۰ درصد بنزین مصرفی خود را وارد می‌کند و آن را به قیمت یارانه‌ای نازل هر لیتر ۰/۰۹ دلار به خودروسواران می‌پردازد. در گزارش یاد شده آمده است، اعمال تحریم بر واردات بنزین ایران مطمئناً موجب جیره‌بندی شدید بنزین در این کشور خواهد شد و بازار سیاه و صعود ناگهانی نرخ تورم ۱۴ درصدی آن را به دنبال خواهد داشت. به نوشته مید، در حالی که کشورهای اروپایی همچنان نسبت به اثربخشی تحریم‌های اقتصادی علیه ایران مردد هستند، تصویب قطعنامه تحریم ایران در شورای امنیت سازمان ملل نیز بسیار دور از انتظار به نظر می‌رسد. به علاوه، تحریم صادرات بنزین به ایران نیازمند همکاری کشورهای همسایه ایران در خلیج فارس خصوصاً کویت است، اما آنها کاملاً مخالف تحریم ایران هستند و تمایلی به خشمگین کردن همسایه خود ندارند. مید می‌افزاید، بزرگترین سئوال برای غرب این است که چگونه تحریم‌هایی علیه ایران اعمال کنند که به تنبیه دولت این کشور بینجامد، نه تحت فشار قرار دادن مردم آن، چه تحریم صادرات بنزین به ایران موجب افزایش شدید فشار به مردم این کشور به علت کمبود بنزین و افزایش تورم خواهد شد.

با این حال، «مید» به برنامه‌های توسعه‌ای ایران برای گسترش ظرفیت پالایش و پتروشیمی اشاره می‌کند و می‌افزاید: ایران قصد دارد طی برنامه پنج ساله چهارم توسعه اقتصادی ۱۰ میلیارد دلار برای توسعه بخش پتروشیمی خود سرمایه‌گذاری کند.

شرکت ملی پتروشیمی ایران نیز اعلام کرده است، سه پالایشگاه بزرگ برای پالایش نفت سنگین و میعانات گازی احداث خواهد کرد و رئیس جمهور ایران نیز از کنار گذاشتن یارانه بنزین طی پنج سال آینده خبر داده است. تحریم‌های مالی گزینه دیگر کشورهای غربی برای تحت فشار قرار دادن ایران است. ایران اعلام کرده است قصد خارج کردن ذخایر خارجی خود از بانک‌های اروپایی را ندارد، اما خبرهایی نسبت به خروج دارایی‌های ایران از بانک‌های اروپایی منتشر شده است که اقدام پیش‌دستانه ایران برای جلوگیری از توقیف دارایی‌های ایران (همانند آنچه که تابستان گذشته برای سوریه رخ داد) قلمداد می‌شود. مید اجرایی شدن اعمال تحریم‌های مالی علیه ایران را دشوار می‌داند، چرا که در این صورت بانک‌های خارجی بیش از ایران آسیب خواهند دید. از سوی دیگر، بدهی‌های خارجی ایران در سطح پایینی قرار دارد. به هر حال، مخاطرات سرمایه‌گذاری در ایران همچنان برای بانک‌های خارجی وجود دارد و دو بانک معتبر سوئیسی در اوایل سال جاری میلادی از خروج خود از ایران سخن گفتند. بخش صنایع داخلی ایران وابسته‌ترین بخش این کشور به سرمایه‌گذاری، فناوری، و نیروی ماهر خارجی است. هم‌اکنون میلیاردها دلار در پروژه‌های هیدروکربوری، پتروشیمی، و صنایع معدنی و فلزی ایران در حال سرمایه‌گذاری است و تحریم اقتصادی ایران توسعه این بخش‌ها را با مشکل مواجه خواهد ساخت.

با وجود این، اکثر صنایع ایران از خروج مقاطعه‌کاران غربی خللی را حس نخواهند کرد، چرا که تسهیلات مهندسی و تجهیزات را از منابع دیگر خصوصاً کشورهای شرق آسیا تامین خواهند کرد. تحریم بخش انرژی ایران پرچالش‌ترین بخش برای اعمال تحریم‌های تجاری و اقتصادی علیه آن است. تحریم بخش نفت ایران از دیدگاه مید «شمشیر دولبه برای غرب» است، چرا که جهان به نفت و گاز ایران نیاز دارد. در بخش صنعت خودروسازی، شرکت‌های ایرانی مراودات بسیار نزدیکی با شرکت‌های کره‌ای و فرانسوی داشته‌اند و تحریم تجاری ایران موجب قطع اینگونه روابط خواهد شد. در حالی که پیکان سال گذشته به موزه فرستاده شد، اکثر خودروهای پرتیراژ تولیدی در ایران (پراید و پژو آردی) هم‌اکنون عمدتاً در داخل تولید می‌شوند و قطع همکاری‌ها با شرکت‌های خارجی موجب مشکلات کوتاه‌مدت در تولید آنها خواهد شد. اما مشکل در خودروهای کم‌تیراژتر و مدل بالاتری همچون پژو ۲۰۶ به علت وابستگی بیشتر به تجهیزات خارجی، افزون‌تر خواهد بود و در صورت قطع همکاری شرکت پژو ۲۰۶ تولید ایران بیش از چند ماه دوام نخواهد آورد.

نشریه مید معتقد است تحریم اقتصادی ایران در رابطه با بخش خودروسازی فقط به ضرر خودروسازان ایران نیست، بلکه شرکت‌های معتبری همچون پژو، نیسان، و کیاموتورز بازار صدها میلیون دلاری خود را از دست خواهند داد. در گزارش یادشده آمده است، تحریم اقتصادی ایران در نهایت براساس تاثیر آن بر مواضع ایران و کوتاه آمدن آن در برابر فشارهای هسته‌ای مورد قضاوت قرار خواهد گرفت، که از هم‌اکنون نیز مشخص است ایران از برنامه هسته‌ای خود دست نخواهد کشید.

تا خردادماه صورت می‌گیرد

انتقال فعالیت شرکت‌های دستگاه‌های اجرایی از تهران

هیات وزیران بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور فهرست دستگاه‌های موضوع بند «د» تبصره (۱۹) قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل را تعیین کرد.

براساس این مصوبه دستگاه‌های مربوط باید حداکثر تا پایان خرداد سال ۱۳۸۵ نسبت به انتقال مراکز اداری شرکت‌های خود اقدام نمایند.

بنا براین گزارش براساس قانون بودجه سال جاری، دستگاه‌های اداری که فعالیت اصلی آنها در مراکز استان‌ها یا شهرستان‌ها است، موظفند نسبت به انتقال مراکز اداری خود به استان‌های ذی‌ربط اقدام کرده و درآمد حاصل از فروش ساختمان‌های خود در تهران را به حساب درآمد عمومی کشور واریز و تا ۵۰ درصد آن را صرف اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای همان دستگاه‌ها در استان مورد نظر بنمایند.

به گزارش دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت، لیست دستگاه‌های موضوع بند «د» تبصره (۱۹) قانون بودجه سال ۱۳۸۵ به شرح جدول مقابل است:

فهرست دستگاه‌های اجرایی مشمول جزء (۱) بند «د» تبصره (۱) قانون بودجه سال ۱۳۸۴ کل کشور

نام دستگاه	مرکز اصلی فعالیت (استان)
شرکت سهامی مزرعه نمونه ارتش جمهوری اسلامی ایران	گلستان
شرکت سهامی ذوب آهن اصفهان	اصفهان
شرکت سهامی ذغال سنگ کرمان	کرمان
شرکت سهامی البرز شرقی	سمنان
شرکت سهامی البرز مرکزی	مازندران
شرکت سهامی سنگ آهن مرکزی ایران	یزد
شرکت سامی پاتله	اصفهان
شرکت طراحی مهندسی و بازرگانی ماشین‌سازی تبریز – ادکو	آذربایجان شرقی
شرکت سهامی مس سونگون	آذربایجان غربی
شرکت سهامی مس شهر بابک	کرمان
شرکت ملی حفاری ایران	خوزستان
شرکت سهامی بهره‌برداری نفت و گاز اروندان	خوزستان
شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب	غیر از تهران
شرکت سهامی نفت مناطق مرکزی ایران	غیر از تهران
شرکت سهامی نفت فلات قاره	خوزستان
پالایش گاز بیدبلند – شهید هاشمی نژاد – خانگیران – فجر – سرخون و قشم – پارس – پارسیان	در مناطق مربوط

■ خبرها

پرداخت وام خرید مسکن مستمری‌بگیران

ایسنا: معاون اقتصادی و برنامه‌ریزی سازمان تامین اجتماعی اعلام کرد: میزان وام احداث و خرید مسکن برای مستمری‌بگیران و بیمه‌شدگان سازمان در سال جاری ۷ میلیون تومان تعیین شد. حسین قدیم افزود: میزان کل اعتبار مربوط به پرداخت وام‌های مسکن و قرض‌الحسنه سازمان تامین اجتماعی ۵۰۰ میلیارد ریال است که نسبت به سال گذشته هیچ افزایشی نداشته است. وی با اشاره به این که اعتبار مربوط به هر استان براساس سرانه تعداد بیمه‌شدگان و مستمری‌بگیران آن تخصیص می‌یابد، افزود: سقف وام و تسهیلات جهت احداث و خرید مسکن در کلانشهرها به‌جز تهران ۶ میلیون تومان و سایر شهرستان‌ها ۵ میلیون تومان تعیین شد. به گفته قدیم وام قرض‌الحسنه ازدواج ۳۰۰ هزار تومان و وام ضروری تحصیل ۲۰۰ هزار تومان است. معاون اقتصادی و برنامه‌ریزی سازمان تأمین اجتماعی گفت: مستمری‌بگیران و بیمه‌شدگانی که دارای حداقل ۵ سال سابقه پرداخت حق‌بیمه می‌توانند از تسهیلات احداث مسکن برخوردار شوند. همچنین شرایط تعلق وام خرید مسکن داشتن حداقل ۱۵ سال سابقه پرداخت حق بیمه است. وی یادآور شد: افراد با دو سال سابقه پرداخت حق بیمه می‌توانند از انواع وام‌های ضروری استفاده کنند.

ایران صادرات نفت را متوقف نکند

رویترز: رئیس آژانس بین‌المللی انرژی ابراز امیدواری کرد: با توجه به تزلزل بازار نفت و تداوم رشد بهای نفت خام، مناقشه هسته‌ای ایران منجر به قطع صادرات نفت ایران نشود. کلود ماندیل رئیس آژانس بین‌المللی انرژی اعلام کرد: هر چند که احتمال قطع صادرات نفت ایران اندک است، اما امیدوارم چنین اتفاقی نیفتد. به گفته کلود ماندیل، در صورتی که ایران به علت مناقشه هسته‌ای صادرات نفت خود را متوقف کند و یا خرید نفت از ایران مشمول تحریم قرار گیرد، آژانس بین‌المللی انرژی ذخایر استراتژیک نفت خود را عرضه خواهد کرد. وی با اعلام اینکه حدود ۴۰۰ هزار بشکه از ظرفیت تولید نفت آمریکا در حوادث پس از توفان کاترینا متوقف شده است، نسبت به احتمال کاهش صادرات ایران هشدار داد. ماندیل در همین حال پیش‌بینی کرد که با توجه به شرایط پرنوسان بازار نفت احتمال اینکه اعضای اوپک امسال تولید خود را کاهش دهند، ناچیز است. با این وجود، وی تاکید کرد در صورت هرگونه کاهش عرضه نفت، آژانس بین‌المللی انرژی از ذخایر نفت خود استفاده خواهد کرد. این در حالی است که بهای نفت در حال نزدیک شدن به رکورد ۷۰/۸ دلاری اواخر آگوست سال گذشته است و کارشناسان بازار نفت فراتر رفتن بهای نفت از ۷۰ دلار را بعید نمی‌دانند. کلود ماندیل پیش از این گفته بود، در صورت قطع صادرات نفت ایران، ذخایر نفت ۲۶ کشور صنعتی جهان فقط توان ۱۸ ماه جایگزینی آن را دارد.

افزایش حقوق بازنشستگان و کسری بودجه

ایرنا: معاون امور استان‌های سازمان تامین اجتماعی گفت: در صورت اجرای افزایش حقوق بازنشستگان کشوری و لشگری در سال‌جاری، این سازمان با هفت هزار میلیارد ریال کسری بودجه روبه‌رو خواهد شد. «عزیز بیگی» افزود: این سازمان بودجه لازم را امسال برای افزایش مستمری بازنشستگان به ۱۵۰ هزار تومان تصویب کرده است در حالی که دولت حداقل حقوق بازنشستگان را ۲۰۰ هزار تومان تعیین کرده است. وی خاطرنشان کرد: اجرای این مصوبه تامین اجتماعی را با چالش جدی روبه‌رو می‌کند. بیگی گفت: در صورت تامین اعتبار مورد نیاز و تصویب هیات دولت این مصوبه اجرایی خواهد شد. معاون تامین اجتماعی با اشاره به اینکه هزینه‌های سازمان تامین اجتماعی بیش از منابع آن شده است به مسئله درمان اشاره کرد و گفت: در سال ۸۵ هیچ گونه توسعه مراکز درمانی در استان‌ها نخواهیم داشت. وی گفت: تامین اجتماعی در نظر دارد برای کاهش هزینه‌های درمانی به جای توسعه مراکز، به عنوان خریدار درمان عمل کند. وی اضافه کرد: در بودجه سال ۸۵ اعتبار بخش درمان نیز براساس نه بیست و هفتم که این سازمان مکلف به اجرای آن است تامین شده است. معاون امور استان‌های سازمان تامین اجتماعی همچنین ساماندهی سوابق بیمه شدگان تامین اجتماعی را از دیگر برنامه‌های این سازمان در سال‌جاری برشمرد و اظهار داشت: در نظر است امسال سه میلیون کارنامه بیمه‌شدگان صادر و ابلاغ شود. وی برقراری مستمری بازنشستگی در کمترین زمان ممکن را از دیگر اهداف این سازمان در اجرای روان‌سازی کار مردم عنوان کرد و گفت: زمان برقراری بازنشستگی در سال گذشته به خصوص در استان‌هایی مانند تهران شش ماه تا یک‌سال بوده که در نظر است این مدت به کوتاه‌ترین زمان ممکن کاهش یابد.

کالاهای مشمول استاندارد اجباری

ایلنا: فهرست اصلاح شده کالاهای مشمول مقررات استاندارد اجباری تعیین شد. در اجرای مفاد تبصره ۲ ذیل ماده ۶ قانون اصلاح قوانین و مقررات موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی و مصوبات شورای‌عالی استاندارد و با هدف شفاف‌سازی مقررات و تسهیل امور واردات کالا، فهرست اصلاح شده کالاهای مشمول مقررات استاندارد اجباری واردات و اقلام وارداتی مشمول رعایت ضوابط فنی که براساس نام کالا و کد تعرفه هشت‌رقمی اقلام تهیه شده و جهت اطلاع کلیه تجار و فعالان اقتصادی کشور منتشر و به گمرکات اجرایی ذیربط از طریق اداره مقررات صادرات و واردات ابلاغ شد. روابط عمومی وزارت بازرگانی با اعلام این مطلب افزود: تجار و بازرگانان کشور برای کسب اطلاع از فهرست دقیق کالاهای مشمول مقررات استاندارد اجباری و نیز اقلام وارداتی مشمول رعایت ضوابط فنی که هر ساله با نظر کارشناسی موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مورد بازنگری قرار می‌گیرد، می‌توانند به اداره مقررات صادرات و واردات و یا سازمان بازرگانی استان‌های سراسر کشور مراجعه کنند.

■ یادداشت

آیا این رقم زیادی نیست؟

منصور بی‌طرف

درست یک روز مانده به پایان سال، غلامحسین الهام سخنگوی دولت اعلام کرد که در سال ۱۳۸۵ ساعت‌ها تغییر نخواهند کرد و کماکان ثابت خواهند ماند. به گفته الهام «در سال‌های گذشته هیچ نشانه‌ای از صرفه‌جویی براثر تغییر ساعت دیده نشده است.» سخنان الهام برای بسیاری از مردم و کارشناسان تعجب همراه با حیرت را به دنبال داشت. تعجب از آن که چطور در کمترین زمان یک چنین تصمیمی که در آن تغییر ساعت مدارس و شرکت‌های دولتی را دربرداشت گرفته بودند و حیرت از آن که چطور ممکن است تغییر ساعت در ایام بهار و تابستان که روزها بلندتر می‌شوند، صرفه‌جویی در برق نداشته باشد؟ یعنی آیا کشورهایی که مبدع این کار بوده‌اند و در ۳۰ سال گذشته این کار را انجام می‌داده‌اند، جز هدر دادن زمان کار دیگری نکرده‌اند؟ از سال ۱۹۷۲ که افزایش قیمت نفت روی داد هزینه انرژی بسیاری از کشورهای مصرف‌کننده به ویژه کشورهای صنعتی و توسعه یافته بالا رفت. از این رو سیاستگزاران اقتصادی این کشورها برای صرفه‌جویی انرژی تمهیدات مختلفی از جمله جلو کشیدن ساعت در فصل‌های بهار و تابستان که روزها بلندتر می‌شود را به‌کار بردند. ایران هم در دو سال قبل از انقلاب از این سیاست استفاده کرد اما با بروز انقلاب اسلامی این سیاست تا سال ۱۳۷۰ به کنار گذاشته شد. در سال ۱۳۷۰ دولت وقت که به ریاست هاشمی‌رفسنجانی بود تغییر ساعت را در فصل‌های بهار و تابستان تصویب کرد. با تغییر این ساعت عملاً بخش اقتصاد کشور توانست از روشنایی روز یک ساعت بیشتر استفاده ببرد و در ضمن در مصرف برق هم صرفه‌جویی شود. در حال حاضر براساس آمارهای ارائه شده در سال ۱۳۸۳ صرفه‌جویی حاصل از تغییر ساعت به میزان ۱/۵ درصد بوده است. این میزان صرفه‌جویی با توجه به برابری تولید و مصرف برق در کشور بسیار گرانسنگ است که نمی‌توان به سادگی از کنار آن گذشت. حال اگر این میزان صرفه‌جویی را با ۳۰۰ میلیارد تومانی که حاصل این صرفه‌جویی در بخش اقتصاد است مورد مقایسه قرار دهیم متوجه خواهیم شد که اقتصاد ایران تاوان چه تصمیم‌گیری ناپخته‌ای را می‌دهد. اینکه گفته شده است تغییر ساعت برای بخش عمده‌ای از جامعه (یعنی کشاورزان) حاصلی نداشته است، به نظر می‌رسد که به نوعی سفسطه‌کردن ماجرا است. چرا که این بخش از جامعه اصلاً با ساعت رسمی (به جز موارد اداری) سروکار نداشته‌اند و ندارند. آنها کار خود را با طلوع آغاز و با غروب آفتاب به پایان می‌برند. و مضافاً آن که آمارهای رسمی نشان می‌دهند که بخش عمده‌ای از برق در بخش خانگی و سپس بخش صنعت مصرف می‌شود. بنابر گزارش «ترازنامه انرژی سال ۱۳۸۲»، سهم بخش خانگی در مصرف برق در سال ۱۳۸۲ معادل ۳۳/۱ درصد بوده است. این سهم در بخش صنعت معادل ۳۲/۲ درصد، در بخش عمومی و تجارت ۱۸/۵ درصد و در بخش کشاورزی سهم مصرف برق ۱۲/۱ درصد بوده است. از سوی دیگر آمارهای مصرف استانی حاکی از آن است که استان تهران با ۲۰/۱ درصد مصرف از کل توزیع برق بالاترین مصرف را میان استان‌های کشور دارا است. این در حالی است که استان‌های کشاورزخیز (به جز استان‌های خوزستان و اصفهان) در رده‌های پائین‌تری قرار می‌گیرند. بنابراین آنچه که گفته می‌شود تغییر ساعت برای بخش کشاورزی حاصلی نداشته است، درست است چون آنها در زمینه مصرف برق هم در رده‌های پایینی قرار می‌گیرند. اما عدم تغییر ساعت چه مقدار از بخش‌های مصرف‌کننده را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. با توجه به آمارهای بالا می‌توان گفت بیش از نیمی از مصرف سهم بخش خانگی، بخش عمومی و تجارت و معابر (که ۴ درصد مصرف برق را در اختیار دارد) تحت‌تاثیر این سیاست قرار می‌گیرند. یعنی چیزی حدود ۳۰ درصد. آیا این رقم زیادی نیست؟

منبع: astan.blogfa.com

تغییر قیمت بنزین قطعی نیست

ایسنا: مدیر کل دفتر اقتصاد کلان سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی اعلام کرد: در مورد قیمت فرآورده‌های نفتی نظر دولت این بود تا زمانی که حمل و نقل عمومی ساماندهی نشده است، قیمت بنزین افزایش پیدا نکند. اگر اعتبارات موردنظر دولت تامین می‌شد، این احتمال وجود داشت که سیستم حمل و نقل عمومی توسعه یابد تا در نیمه دوم سال تغییر قیمت بنزین عملی شود. محمد کردبچه مدیرکل دفتر اقتصاد کلان سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور منابع بودجه کل کشور در سال ۸۵ را نسبت به لایحه پیشنهادی دولت معادل ۴۱/۵ هزار میلیارد ریال کاهش دانست و گفت: درآمدهای عمومی نیز حدود پنج هزار میلیارد ریال افزایش یافته که حاصل شش تغییر مهم در اجزای مختلف درآمدهای عمومی است. به گفته او ۶۶۰۰ میلیارد ریال به حقوق ورودی سایر کالاها ناشی از افزایش متوسط نرخ تعرفه از ۱۳/۷ درصد مبنای لایحه بودجه به ۱۶ درصد افزایش یافته است. همچنین حقوق ورودی خودرو بر مبنای کاهش نرخ تعرفه واردات خودرو از ۱۰۰ درصد به ۹۰ درصد، مبلغ دو هزار میلیارد ریال افزایش یافته است. وی ادامه داد: مجلس ۱۶۰۰ میلیارد ریال مالیات بر تلفن همراه را با فرض این که از درآمد واگذاری تلفن همراه در سال ۸۴ مبلغ ۱۶۰۰ میلیارد ریال وصول نشود و به سال ۸۵ منتقل شود در بودجه سال ۸۵ منظور کرده است. علاوه بر این ۱۰ هزار و ۱۰۰ میلیارد ریال درآمدهای تبصره ۱۳ لایحه بودجه مربوط به افزایش بیمه خودروها و شماره‌گذاری خودرو است. او افزود: در بخش درآمدهای عمومی ۲۵۰۰ میلیارد ریال ناشی از تعرفه جدید سیگار تولید داخلی و وارداتی منظور شده است و درآمد جدید بهره مالکانه معادن نیز به میزان هزار میلیارد ریال افزایش یافته است.